

Länsstyrelsen Östergötland

Beslut om skydds jakt efter varg

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av beslut som är daterat den 11 september 2024. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 14644-2024.

Avsändare är Länsstyrelsen Östergötland.

Beslut

Länsstyrelsen Östergötland beslutar på eget initiativ med stöd av 23 a och b § jaktförordningen (1987:905) att ge tillstånd till skydds jakt efter en (1) varg i Motala kommun, inom det område som avgränsas på kartan i bilaga 2 till detta beslut. Syftet med jakten är att begränsa allvarlig skada på boskap.

Länsstyrelsen medger att skyddsjakten får ske hela dygnet med stöd av 9 § jaktförordningen.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 15a § jaktförordningen att alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 18 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas från motordrivet fordon.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen att fälld varg tillfaller staten och att jakten får ske på annans jaktområde.

Vidare beslutar Länsstyrelsen med stöd av 59 § jaktförordningen att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Detta beslut kan komma att omprövas om omständigheter, som inte kan förutses inför detta beslut, uppkommer.

Villkor

Tillståndet gäller från den 12 september till och med den 30 september 2024 med följande villkor:

- Skydds jakt får endast påbörjas och genomföras i samråd med Länsstyrelsen.
- Skyddsjakten får bedrivas med spårande hund i lina eller lös i kombination med passkyttar, samt som vaktjakt.
- Skyddsjakten får endast bedrivas inom avgränsat område på karta i bilaga 2.
- Om vargen spåras med hund och går ut ur jaktområdet får jakten fullföljas och vargen fällas, även utanför området som markerats på kartan. Detta under förutsättning att det inte råder tvivel om att det fortfarande är en förmodat skadegörande individ som följs. Jakten får endast ske inom Östergötlands län.
- Om två eller fler vargar påträffas vid spårning eller vaktjakt bör jakten i möjligaste mån riktas mot en hanvarg om kön går att urskilja.
- Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259).

Jaktledare och organisation

- Länsstyrelsen utser jaktledare till skyddsjakten.
- Jaktledaren utser de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Namn och kontaktuppgifter till samtliga jaktdeltagare ska kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis.
- Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om sina skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jaktdeltagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller.
- Efter samråd med och godkännande av Länsstyrelsen får jaktledaren delegera jaktledarskapet.

Jaktmedel och metoder

- Motordrivet fordon får endast användas för körning på vägar och skogsbilvägar. Skott får endast avlossas när motorn är

avstängd och fordonet inte är i rörelse. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

- Rätt att använda belysning innefattar inte elektronisk bildförstärkare, elektronisk bildomvandlare, värmekamera och termiska sikten. Eventuellt beslut om tillstånd för dessa jaktmedel från Naturvårdsverket kommuniceras av Länsstyrelsen till utsedd jaktledare.
- Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. Begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.
- Högst två lösspringande hundar som förföljer vargen får användas samtidigt. Dessa ska vara speciellt tränade för jakt efter rovdjur. Släppande av hundar ska godkännas av jaktledaren. Ytterligare hundar får finnas i jaktorganisationen för spårning med hund i lina.
- Hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar efter påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket i jaktförordningen.
- Vid jakt med hund ska lufttemperaturen beaktas. Jakten ska inte bedrivas på ett sådant sätt att vilt eller hundar utsätts för onödigt lidande.
- Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat beslutar Länsstyrelsen huruvida fortsatt jakt ska ske inom återstående tid som omfattas av beslutet.
- Skydds jakt med stöd av detta tillstånd får inte bedrivas inom detaljplanerat område utan tillstånd av Polismyndigheten.

Rapportering

- Jaktledaren ska omedelbart avbryta jakten och anmäla till Länsstyrelsen när en varg fällts eller påskjutits.

Hantering av fälld varg

- Fälld varg ska lämnas orörd på fallplatsen tills besiktning utförs.
- Skytten ska utan dröjsmål kunna uppvisa den fällda vargen samt skottplats/fallplats för Länsstyrelsens

besiktningspersonal.

- Fälld varg besiktigas av Länsstyrelsens besiktningspersonal. Besiktningen dokumenteras och provtagning sker på särskilt anvisad blankett och hela djuret tas om hand av Länsstyrelsen och skickas till Statens veterinärmedicinska anstalt enligt Naturvårdsverkets vägledning om provtagning av björn, varg, järv och lo som fälls vid skydds jakt (bilaga till NV-00303-20).
- Efter avslutad skydds jakt, oavsett utfall, ska jaktledare inkomma till Länsstyrelsen med en kortfattad redogörelse för hur jakten bedrivits. Redogörelsen ska ha inkommit senast två veckor efter att jakten har avslutats.

Avlysning

- Skydds jakten är avlyst när en (1) varg fällts eller påskjutits, eller om Länsstyrelsen av andra skäl finner det nödvändigt att avlysa jakten. Länsstyrelsen kan, om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat, besluta om fortsatt jakt.

Beskrivning av ärendet

Sedan den 20 maj har fyra gårdar drabbats av vargangrepp i nordvästra Östergötland. Angreppen har skett på får och nötkreatur, totalt har 36 får och en nötkalv angripits. Inget av angreppen har skett bakom rovdjursavvisande stängsel. Akutåtgärder har vidtagits vid samtliga gårdar. Angreppen har dock fortsatt i området. Samtliga angrepp har skett inom ett befintligt vargrevir, så kallat Fågelmossen som kvalitetssäkrades första gången under inventeringen 2023.

Länsstyrelsen beslutade om skydds jakt den 4 juni och den 12 juni efter att två respektive tre angrepp hade skett. Skydds jakten avslutades den 21 juli, ingen varg fälldes. Därefter inträffade ytterligare ett angrepp i området, Länsstyrelsen beslutade då den 28 augusti om skydds jakt inom samma område. Skydds jakten avslutades den 11 september, ingen varg fälldes.

Länsstyrelsen bedömer fortsatt att risken för allvarlig skada är stor och vill med detta beslut förhindra ytterligare allvarlig skada.

Dokumenterade angrepp

20 maj 2024

Länsstyrelsen genomförde en besiktning av ett vuxet får samt elva lamm i närheten av Tjällmo. Tre individer dödades vid angreppet och

nio avlivades på grund av sina skador. Länsstyrelsens bedömning är att angreppet ägde rum någon gång mellan sen natt och tidig morgon måndagen den 20 maj. Besiktningen visar på att varg har dödat fåren. Angreppet inträffade i en hage cirka 250 meter från närmsta gård. Analys av DNA från saliv vid besiktningen gav en träff på vargindivid G216-22.

3 juni 2024

Länsstyrelsen genomförde en besiktning av får utanför Tjällmo, i närheten av tidigare angrepp den 20 maj. Åtta individer dödades vid angreppet och elva avlivades på grund av sina skador. Länsstyrelsens bedömning är att angreppet ägde rum någon gång mellan sen natt och tidig morgon måndagen den 3 juni. Bedömningen från besiktning är att varg har angripit fåren. Angreppet ägde rum i direkt anslutning till närmsta gård. Analys av DNA från saliv vid besiktningen gav en träff på samma vargindivid som angreppet den 20 maj, G216-22.

11 juni 2024

Den 11 juni genomförde Länsstyrelsen en besiktning av får i närheten av Godegård, cirka 10 km ifrån området med ovanstående tidigare angrepp. Ett får avled vid angreppet och fyra fick avlivas på grund av sina skador. Länsstyrelsens bedömning är att angreppet ägde rum någon gång mitt på dagen den 11 juni. Bedömningen från besiktning är att varg har angripit fåren. Angreppet ägde rum inom Fågelmossenreviret.

27 augusti 2024

Den 27 augusti genomförde Länsstyrelsen en besiktning av en nötkalv söder om Godegård, cirka 4 km ifrån det senaste angreppet som skedde den 11 juni. En nötkalv skadades vid angreppet och fick senare avlivas på grund av sina skador. Bedömningen från besiktning är att varg har angripit nötkalven. Angreppet ägde rum inom Fågelmossenreviret.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer att skydds jakt efter varg är befogat för att förhindra fortsatt allvarlig skada i området. Bedömningen baseras på att det har skett fyra angrepp totalt och att både nötkreatur samt får har angripits.

Länsstyrelsen prövar kriterierna för skydds jakt enligt jaktförordningen.

Annan lämplig lösning

Skyddsjakt kan endast medges om det inte finns någon annan lämplig lösning. I Södra Sverige är tätheten av får- och nötkreaturbesättningar hög.

Rovdjursavvisande stängsel (RAS) betraktas som en annan lämplig lösning och en effektiv sådan för varg. Några gårdar i länet har- eller har påbörjat arbetet med permanenta säkrare staket, vilket gör att det på lång sikt finns möjlighet att fler gårdar har högre säkerhet mot varg. Länsstyrelsen anser att rovdjursavvisande stängsel i detta specifika fall och aktuella område inte är en lösning som är lämplig för att avvärja ytterligare angrepp i närtid.

Utöver rovdjursavvisande stängsel finns även kortsiktiga förebyggande åtgärder, exempelvis lapptyg. Sådana åtgärder har tillämpats men ytterligare angrepp har skett på annan tamdjursbesättning. Naturvårdsverkets riktlinjer om skyddsjakt efter stora rovdjur utgår ifrån ett område vars storlek motsvarar ett genomsnittligt vargrevir. Att förse alla marker som betas av tamdjurbesättningar i området med akutåtgärder anses inte som en lämplig lösning i aktuellt fall.

Länsstyrelsen bedömer därför att det i nuvarande situation inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt för att undvika ytterligare angrepp och fortsatt allvarlig skada.

Gynnsam bevarandestatus

Vargen i Sverige har sedan tidigare bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Resultat från inventeringen 2022/2023 visade att det fanns cirka 450 vargar i Sverige och 375 vargar för 2023/2024. Detta visar att populationen fortsatt ligger över 300 vargar, vilket är ett kriterium för gynnsam bevarandestatus. I länets nordvästra del där angreppen har skett finns tre vargrevir. Dessa är Tisaren, Fågelmossen och Långbogen. Fågelmossen samt Långbogen ligger helt inom länet medan Tisaren delas med Örebro län.

Analys av DNA från två av angreppen som inträffade 20 maj och 3 juni 2024 gav träff på revirmarkerande hanen G216-22 i reviret Fågelmossen. I reviret finns även revirmarkerande tik G65-22. De revirmarkerande individerna G216-22 och G65-22 har samma föräldrar och härstammar från Sjundareviret i Södermanland. Ingen föringring har dokumenterats i reviret Fågelmossen.

Ingen tidigare eller nuvarande individ tillhörande vargreviren i Östergötland har ett högt genetiskt värde för den svensk-norska vargpopulationen.

Länsstyrelsen har inte kännedom om att varg med högt genetiskt värde har uppehållit sig i länet under den senaste tiden.

Länsstyrelsen Östergötland anser därmed inte att skydds jakt i detta fall försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på nationell nivå.

Eftersom antalet vargar på senare år har ökat i södra rovdjursförvaltningsområdet samt i Östergötlands län, bedömer Länsstyrelsen att detta beslut om skydds jakt inte kommer att försämra bevarandestatusen för varg regionalt.

Länsstyrelsen har övervägt följderna av en skydds jakt med tanke på upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus på lokal nivå.

Om en av de vuxna revirmarkerande vargarna skulle fällas kan strukturen i gruppen förändras. Erfarenheter från mellersta Sverige visar att kvarvarande individ ofta träffar en ny partner snabbt, och stannar inom samma revir. Vandringsvargar från andra revir inom mellersta och södra rovdjursförvaltningsområdet rör sig regelbundet i Östergötland. En vandringsvarg kan komma att ersätta en revirmarkerande individ och då bilda ett nytt revirmarkerande par tillsammans med den kvarvarande revirmarkerande individen.

Länsstyrelsen bedömer därmed att skydds jakt inte försämrar bevarandestatusen för varg på lokal nivå.

Förhindra allvarlig skada

I bedömningen om skydds jakt i detta fall är en effektiv åtgärd för att förhindra allvarlig skada på boskap, utgår Länsstyrelsen bland annat från Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur samt Viltskadecenters rekommendationer. För att det ska vara möjligt att besluta om skydds jakt krävs att det är sannolikt att allvarlig skada kommer att inträffa om inte skydds jakten genomförs.

Naturvårdsverket redovisade den 21 mars 2024 sitt regeringsuppdrag angående uppdaterade riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur (skrivelse NV-05515-23). De uppdaterade riktlinjerna ska bidra till att förebygga allvarlig skada. Riktlinjerna för skydds jakt efter olika typer av angrepp utgår därför från sannolikheten för att ett nytt angrepp kan ske.

Naturvårdsverket framför i sin skrivelse att beslut om skyddsjakt i första hand bör riktas mot områden med höga tätheter av fårbesättningar för att minska skador på tamdjur på ett effektivt sätt. Naturvårdsverket bedömer vidare att det finns skäl till att sänka riktlinjernas nivå för när skyddsjakt kan beviljas efter angrepp på får och get, från tidigare fyra angrepp till två angrepp. Samt när det gäller angrepp på nötkreatur att skyddsjakt kan beviljas efter endast ett angrepp.

Länsstyrelsens bedömning är att sannolikheten för ytterligare angrepp i området är hög och att det därmed föreligger risk för fortsatt allvarlig skada. Bedömningen grundas på att det har skett tre angrepp på får och ett angrepp på nötkreatur inom mindre än fyra månader samt att varg finns kvar i området.

Sammanfattning

Syftet med skyddsjakten är att förhindra ytterligare skador på tamdjur. Jaktområdet är avgränsat med hänsyn till var angrepp har skett och var varg bedöms komma att röra sig. Jaktområdet är inriktat på Fågelmossenreviret och är avgränsat för att förhindra att jakten berör andra närliggande revir. Länsstyrelsen har inte kännedom om att det finns några vandringsvargar i området vid tillfället då beslutet tas.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att beslutad jakt är motiverad för att förhindra ytterligare angrepp, att andra lämpliga lösningar inte är tillämpliga i aktuellt fall samt att vargens gynnsamma bevarandestatus inte påverkas negativt av beslutad jakt.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har den 14 april 2023, diarienummer NV-01088-23, med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslutat att överlämna rätten att besluta om skyddsjakt efter bland annat varg till samtliga länsstyrelser i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller från den 1 juli 2023 till och med den 30 juni 2026.

Med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) kan länsstyrelsen besluta att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen är förutsättningarna för skyddsjakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det

inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som räknas upp i paragrafen, bland annat för att förhindra allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Beslutet har även fattats med stöd av 9, 9 b, 15 a, 18, 21 och 24 d samt 33 §§ jaktförordningen. Bestämmelserna reglerar vilken tid på dygnet jakten får ske, vad beslutet om skydds jakt ska innehålla, att undantag mot förbudet att använda motordrivet fordon får lämnas, under vilka förutsättningar skydds jakt får meddelas (se vidare nedan), samt att fällt djur tillfaller staten.

Länsstyrelsen har även beaktat skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitat-direktivet) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Hänsyn har också tagits till artikel 9 i Bernkonventionen (Konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljöer).

Information

Länsstyrelsen informerar Polismyndigheten om att jakt får ske och vem som är utsedd att vara jaktledare. Länsstyrelsen meddelar även Polismyndigheten när jakten är slut eller om djuret fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Länsstyrelsen kommer i samband med detta beslut att ansöka om tillstånd för användning av mörkersikte och termiskt sikte hos Naturvårdsverket.

Enligt 28 § jaktförordningen får rovdjur dödas av tamdjursägare eller vårdare om det finns skälig anledning att befara ett angrepp.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 50 00 eller via e-post ostergotland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 14644-2024 i ämnesraden för e-post.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tjf länsråd Jenny Knuthammar med enhetschef Marie Larsson som föredragande. Vid handläggning har chefsjurist Rebecka Djerfsten, avdelningschef Jonas Källming och enhetschef Susanne Boe-Skåmedal deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Naturvårdsverket

Länsstyrelserna i Södra rovdjursförvaltningsområdet

Jaktdatabasen Naturvårdsverket

Polismyndigheten, region öst

Viltskadecenter

Statens veterinärmedicinska Anstalt

Viltförvaltningsdelegationen i Östergötland

Länsstyrelsens fältpersonal

Lantbrukarnas Riksförbund

Svenska Jägareförbundet

Jägarnas Riksförbund

Föreningen Sveriges Jägare

Naturskyddsföreningen

Rovdjursföreningen

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta över jaktområde

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Östergötland antingen via e-post; ostergotland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, ostergotland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 50 00. Ange diarienummer 14644-2024.